

**Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov
na roky 2023-2030**

December 2022

Preambula

Venovať osobitnú pozornosť fajčeniu v rámci Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov má opodstatnenie z viacerých hľadísk, aj keď je viditeľný postupný klesajúci trend v počte užívateľov tabakových výrobkov na Slovensku. Fajčenie má nielen nepriaznivý zdravotný, sociálny, ale aj ekonomický dopad tak na fajčiara, ako aj na celú spoločnosť.

Preto zlepšiť kvalitu života jednotlivca prostredníctvom komplexu opatrení vedúcich k zníženiu počtu fajčiarov je výzvou Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na obdobie rokov 2023-2030, ktoré bude mať pozitívny dopad aj na spoločnosť.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov vychádza aj z prijatého dokumentu vládou SR, ktorým je Národný program podpory zdravia (NPPZ) na roky 2021-2030. Jeho nosnou výzvou je zmena postojov ľudí k väčšej zodpovednosti voči svojmu zdraviu a väčšej ohľaduplnosti voči svojmu okoliu. Kľúčovým momentom týchto dokumentov je aj orientácia na prevenciu, s cieľom predchádzať rizikovým faktorom prostredníctvom multirezortnej spolupráce.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov sa zameriava na individuálny prístup voči jednotlivým cieľovým skupinám z hľadiska veku a užívania tabakových výrobkov. Taktiež sa zameriava na multidisciplinárny prístup k riešeniu znižovania počtu fajčiarov. Kroky, ktoré vedú k naplneniu tohto cieľa sa navzájom dopĺňujú a podporujú a jedná sa o: represiu, prevenciu, edukáciu, abstinenciu, znižovanie škodlivosti rizikového správania, pokiaľ ide o špecifické skupiny závislých.

- Pokiaľ ide o skupinu neplnoletých, existuje len jeden prístup, a to prísna represia. To musí platiť pre všetky typy výrobkov, od klasických cigariet až po inovatívne/moderné nikotínové výrobky. Reštrikcia musí byť doplnená o edukáciu, zvyšovanie povedomia o rizikovitosti a nebezpečenstve fajčenia a užívania tabakových a nikotínových výrobkov.

- Pokiaľ ide o dospelú populáciu, ktorá nefajčí cigarety a ani neužíva iné tabakové/nikotínové výrobky, tak kľúčovým aspektom musí byť prevencia v súčinnosti s edukáciou.

- Pre dospelých fajčiarov a užívateľov iných tabakových alebo nikotínových výrobkov bude vhodné mať k dispozícii viaceré alternatívne možnosti na podporu odvykania a abstinencie od týchto výrobkov.

- Zároveň je ale v Akčnom pláne dvadsiateho prvého storočia, ktorý má ambíciu byť efektívny a inkluzívny, nevyhnutné reflektovať moderné prístupy v oblasti odvykania aj pre veľkú skupinu dospelých fajčiarov alebo užívateľov iných tabakových a súvisiacich výrobkov, ktorí si so svojim zlozvykom nevedia dlhodobo poradiť a svoju závislosť prekonať, pretože na túto skupinu ľudí nezaberajú súčasné prístupy. V takomto prípade je legitímne týchto ľudí jednak opakovane edukovať o škodlivosti ich správania na báze vedecky podložených informácií, ale zároveň je potrebné im poskytnúť aktuálne a vedecky overené informácie o jednotlivých tabakových/nikotínových výrobkoch a ich škodlivosti a zdravotných dopadoch.

- Cieľom takéhoto prístupu pre skupinu ľudí, ktorí si so svojim zlozvykom nevedia dlhodobo poradiť a svoju závislosť prekonať je, aby sa zdravotný dopad ich negatívneho správania minimalizoval na najnižšiu možnú mieru a zároveň, aby sa znižovali aj dopady

takéhoto správania na spoločnosť vo všeobecnosti (znižovanie výdavkov na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s fajčením).

Dôležitou úlohou tohto integrovaného programu je tiež zakladanie partnerstiev medzi všetkými zložkami spoločnosti. Vytvorenie celospoločenského prístupu k trvalo udržateľnému zdraviu cestou redukcie škodlivých vplyvov a zodpovedného správania je základom zlepšovania verejného zdravia na Slovensku.

Východiská a členenie Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030:

Návrh nového akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov bude tematicky vychádzať z Národného programu kontroly tabaku, ktorý prijala vláda SR uznesením č. 398 z 2. mája 2007, z Národného akčného plánu na kontrolu tabaku na obdobie rokov 2009-2010, z Národného akčného plánu na kontrolu tabaku na roky 2012-2014 a v zmysle odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO).

Hlavným zámerom nového akčného plánu je zavedenie komplexu opatrení zameraných na zníženie dopytu po výrobkoch určených na fajčenie, ako aj súvisiacich a novovznikajúcich produktov. Ďalším cieľom je zvyšovanie informovanosti verejnosti o rizikách spojených s ich užívaním.

Predkladaný materiál charakterizuje súčasný stav v rámci užívania tabakových a súvisiacich výrobkov na základe prieskumov: Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov (2019), Eurobarometer (2020), Health Behaviour in School Aged Children (HBSC, 2018) a Global Youth Tobacco Survey (GYTS, 2016). Monitorovanie spotreby tabaku je dôležitým ukazovateľom v rámci sledovania reálnej spotreby a určuje východiskový stav.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030 definuje konkrétne úlohy, časové plnenie, rezortnú zodpovednosť a finančné krytie naplánovaných úloh. V súlade so stanovenými úlohami je potrebné vyhodnotiť po ukončení realizácie akčného plánu odpočet činnosti, ktorý bude predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky.

Základné princípy Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030

1. **Multirezortnosť** – spočíva v komplexnom poňatí kontroly fajčenia a tabaku. Nezameriava sa iba na určité oblasti spoločenskej povahy, ale presahuje rámec ochrany a podpory verejného zdravia.
2. **Zodpovednosť** – každý rezort ako gestor úloh má v akčnom pláne definované konkrétne úlohy, časové plnenie a je zodpovedný za plnenie úloh obsiahnutých v akčnom pláne.
3. **Financovanie** – vychádzajúc zo skúseností a odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie, na plnenie úloh je potrebné okrem personálneho zastúpenia aj finančné krytie zo zdrojov rozpočtových kapitol ministerstiev.

Cieľ Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030

Pripravovaný návrh si kladie za cieľ zlepšiť podmienky v oblasti:

1. **Výchova ku zdraviu so zameraním na mladú generáciu** – prevencia fajčenia a užívania tabakových a súvisiacich (vrátane novovznikajúcich) produktov prostredníctvom edukácie na základných a stredných školách. Edukácia v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb.
2. **Poradenstvo na odvykanie od fajčenia a užívania tabakových a súvisiacich (vrátane novovznikajúcich) výrobkov** – prostredníctvom nastavenia novej stratégie poradenstva poskytovať poradenstvo cez siete poradní na odvykanie od fajčenia na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva
3. **Legislatívne opatrenia** - Kontrola dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov – zo strany kontrolných orgánov (SOI, ŠVPS) na verejných miestach. Legislatívna úprava právneho predpisu, ktorý bude upravovať kategóriu novovznikajúcich výrobkov na fajčenie a iných súvisiacich výrobkov (predaj, distribúcia, označovanie)
4. **Podpora kampaní, ktoré sú zamerané na odvykanie od fajčenia a užívania tabakových a súvisiacich (vrátane novovznikajúcich) výrobkov** – médiá, sociálne siete. Výchovno-vzdelávacie aktivity počas svetových dní venovaných odvykaniu od fajčenia a tabakovej problematike.

Úvod

Tabaková epidémia je podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) jednou z najväčších hrozieb pre verejné zdravie. Na následky užívania tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov ročne umiera v celosvetovom meradle viac ako polovica jeho užívateľov, čo je viac ako 8 miliónov ľudí.

Viac ako 7 miliónov úmrtí je dôsledkom priameho užívania tabaku, zatiaľ čo približne 1,2 milióna obetí pochádza z radov obyvateľov vystavených pasívnym účinkom cigaretového dymu.

Fajčenie a užívanie súvisiacich výrobkov je taktiež jedným z najčastejších príčin zdravotných problémov a ochorení, ktoré vedú k zníženiu kvality života v dôsledku zdravotných komplikácií. Ekonomické náklady na zdravotnú starostlivosť pri liečbe ochorení spôsobených užívaním tabaku sú obrovské.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030 vychádza z Národného programu kontroly tabaku, ktorý prijala vláda Slovenskej republiky uznesením č. 398 z 2. mája 2007. Hlavnou víziou tohto programu je zníženie počtu fajčiarov a s tým súvisiacich ochorení a verejných výdavkov na liečbu.

Nový národný akčný plán nadväzuje na Národný akčný plán na kontrolu tabaku pre obdobie rokov 2009-2010, ako aj na jeho aktualizáciu na obdobie rokov 2012-2014.

Počas 13 rokov trvania akčného plánu bolo zorganizovaných v rámci plnenia úloh množstvo preventívnych aktivít a vzdelávacích podujatí určených nielen pre širokú verejnosť, ale aj pre špecifické skupiny obyvateľov, napr. deti a mládež.

Okrem spomenutých aktivít prebiehali kontroly zamerané na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov, ktoré vykonávali kontrolné orgány vo vzťahu k povinnostiam uvedeným v zákone č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov.

Na plnení úloh definovaných v akčnom pláne sa v minulosti podieľali a spolupracovali tieto rezorty:

Ministerstvo zdravotníctva SR

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Ministerstvo obrany SR

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Ministerstvo hospodárstva SR

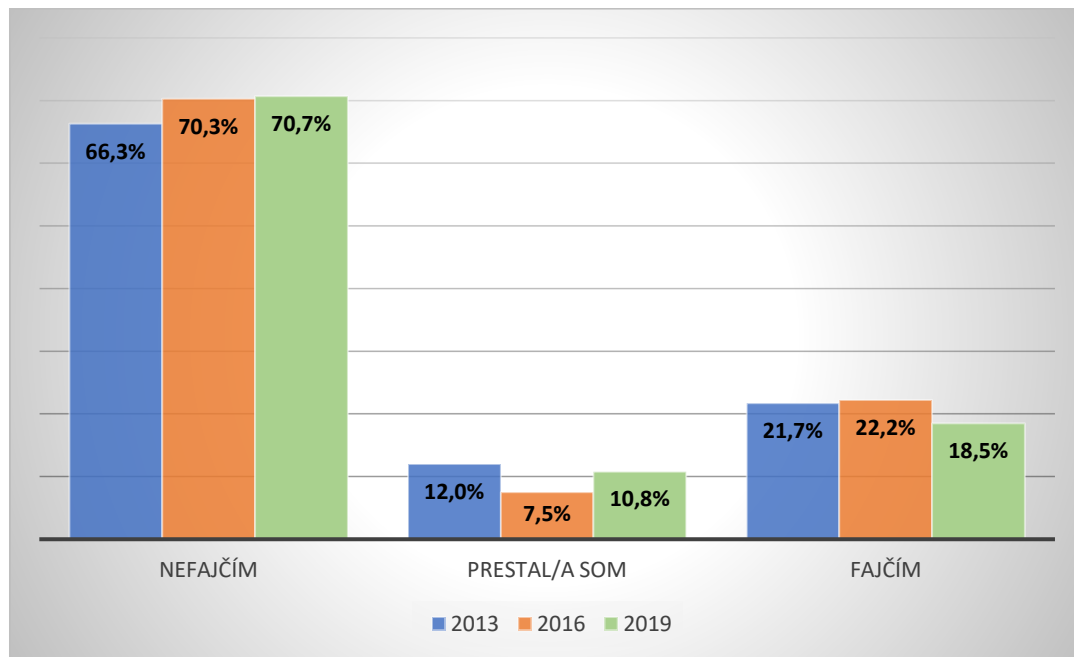
Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Ministerstvo kultúry SR

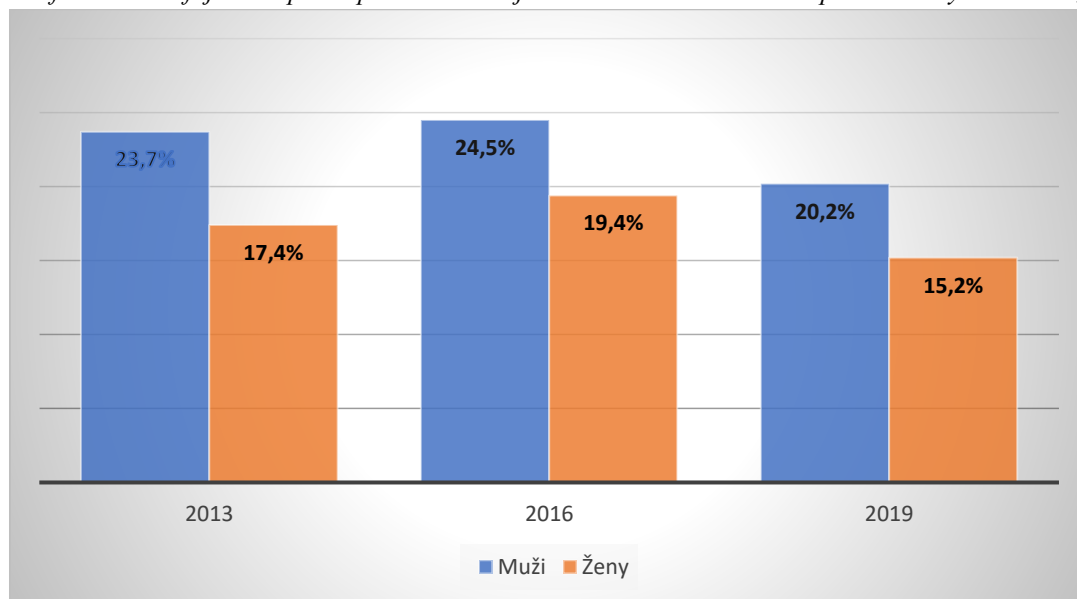
Cieľom nového Národného akčného plánu na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030 je zvýšiť zdravotné uvedomenie a zdravotnú gramotnosť o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických dopadov škodlivého užívania tabakových a súvisiacich výrobkov. Cieľ akčného plánu sa bude plniť prostredníctvom zadefinovaných aktivít jednotlivých rezortov, čo zdôrazňuje multisektoriálny charakter riešenia problémov súvisiacich s užívaním tabakových a súvisiacich výrobkov. Súčasne zohľadňuje aj možnosti a kompetencie na úrovni jednotlivých rezortov.

Podľa údajov z prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov z roku 2019 o spotrebe tabakových výrobkov bol zaznamenaný klesajúci trend v počte užívateľov tabakových výrobkov. V roku 2019 fajčilo na Slovensku 18,5% obyvateľov, v porovnaní s rokom 2013 ich počet klesol o 3% (Graf č. 1). Vyšší podiel denných fajčiarov bol na Slovensku pozorovaný u mužov (20,2 %) ako u žien (15,2%) (Graf č. 2).

Graf č. 1. Počet fajčiarov a nefajčiarov na Slovensku, Zdroj: Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR, r. 2019

Graf č. 2. Počet fajčiarov podľa pohlavia. Zdroj: Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR, r. 2019

V posledných rokoch však v Slovenskej republike stúpa počet užívateľov alternatívnych a nových výrobkov. Podľa posledného prieskumu Eurobarometer, realizovaného v roku 2020

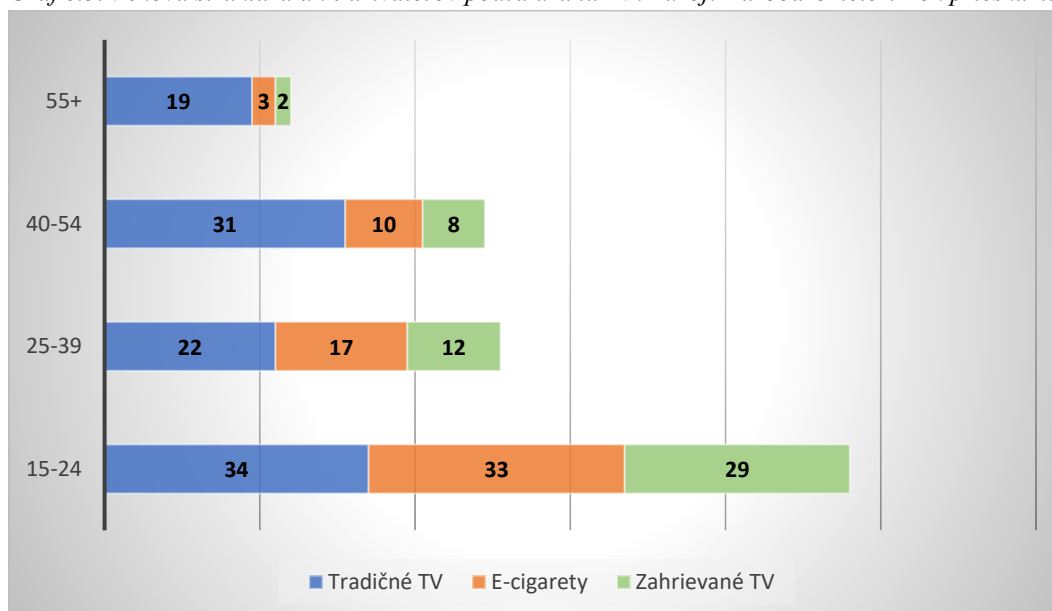
v rámci členských štátov Európskej únie vrátane Slovenskej republiky, sa do popredia dostávajú najmä elektronické cigarety a zahrievané tabakové výrobky (Tabuľka č. 1).

Tabuľka č. 1: Užívanie tabakových a iných výrobkov podľa Eurobarometra. Rok prieskumu: 2020. Údaje sú v %.

Druh výrobku	Obe pohlavia	Muži	Ženy
Tradičné tabakové výrobky	25	34	16
E-cigarety	12	16	8
Zahrievané tabakové výrobky	9	13	7

Vo vyššej miere užívajú tieto výrobky mladí ľudia vo veku 15-24 rokov, pričom v tejto vekovej kategórii je najväčší záujem o tradičné tabakové výrobky a elektronické cigarety (Graf č. 3).

Graf č.3. Veková štruktúra a % užívateľov podľa druhu TV. Zdroj: Eurobarometer. Rok prieskumu: 2020

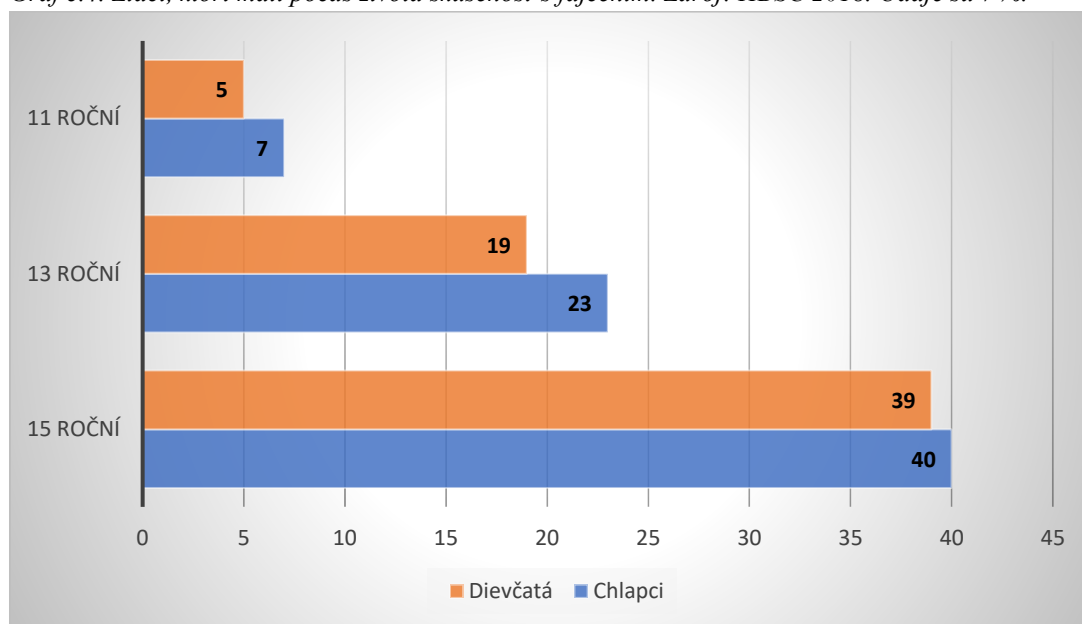

Alarmujúcou správou je skutočnosť, že s užívaním tabakových výrobkov začínajú mladí ľudia veľmi skoro, čo potvrdzujú aj údaje z Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacim správaním, vykonanej v rokoch 2017-2018 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC). Približne 40 % 15-ročných, pätina 13-ročných a menej ako 7 % 11-ročných školákov uviedlo, že už niekedy fajčili cigarety.

Rozdiely medzi pohlaviami: Iba vo veku 11 rokov uviedli skúsenosť s fajčením chlapci častejšie ako dievčatá, pričom rozdiel vo výskyte bol iba 2 %. V ostatných vekových skupinách boli rozdiely medzi pohlaviami štatisticky nevýznamné.

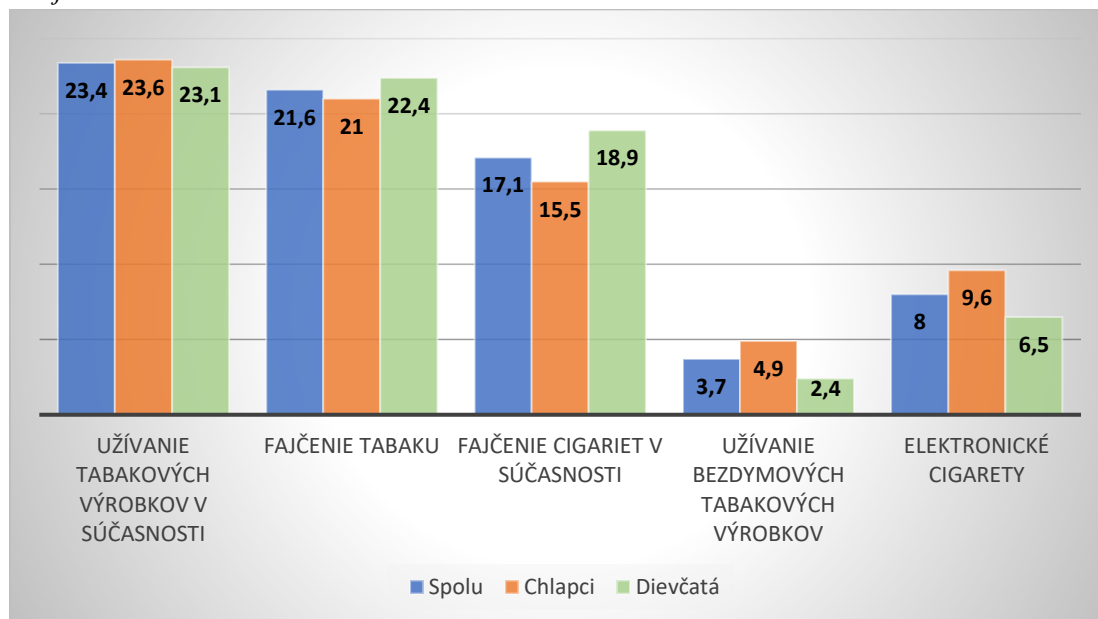
Rozdiely medzi vekovými skupinami: Výskyt skúsenosti s fajčením výrazne stúpal s vekom: 15-roční školáci mali skúsenosť s fajčením 2-krát častejšie ako 13-roční školáci a 13-roční zase skoro 4-krát častejšie ako 11-roční školáci (Graf č. 4).

Graf č.4. Žiaci, ktorí mali počas života skúsenosť s fajčením. Zdroj: HBSC 2018. Údaje sú v %.

U adolescentov vo veku 13-15 rokov sa podiel fajčiarov pohybuje na úrovni 17,1% (GYTS 2016), pričom chlapci tvoria 15,5% skupinu a dievčatá 18,9% . Pri tejto vekovej skupine bol zaznamenaný významný podiel užívateľov iných foriem alternatívnych výrobkov. Pri elektronických cigaretách sa ich podiel pohybuje na úrovni 8% u oboch pohlaví a pri bezdymových tabakových výrobkoch tvorí 3,7% skupinu užívateľov. (Graf č. 5).

Graf č.5. Užívanie TV a iných výrobkov u adolescentov vo veku 13-15 z prieskumu GYTS, uskutočneného v r. 2016. Údaje sú v %.

Dôležitým krokom v súvislosti s ochranou verejného zdravia je preto aj naďalej zameranie sa na vykonávanie opatrení, ktorých cieľom bude ochrana zdravia a zvýšenie povedomia o rizikách užívania tabakových a súvisiacich výrobkov. Potrebné je zameranie sa aj na

reguláciu novovznikajúcich produktov tak, aby legislatíva jednoznačne upravovala najmä podmienky, za ktorých je možné realizovať ich distribúciu na spotrebiteľský trh. Ohrozenou skupinou v súvislosti s novovznikajúcimi produktmi sú najmä mladí ľudia, ktorých vo väčšej miere oslovujú moderné technologické zariadenia na dodávanie nikotínu, prípadne iné druhy alternatívnych produktov v škále rôznych príchuť (ovocie, bylinky, cukríky a pod.). Systematickou výchovou zameranou na zvýšenie povedomia o možných negatívnych dopadoch konvenčných, ako aj alternatívnych produktov na ľudské zdravie možno docieľiť vyššiu informovanosť obyvateľstva a prispieť tak k dôležitej ochrane verejného zdravia.

NÁVRHY AKTIVÍT V RÁMCI ÚLOH REZORTOV K NÁRODNÉMU AKČNÉMU PLÁNU NA KONTROLU TABAKU A SÚVISIACICH VÝROBKOV NA ROKY 2023-2030

Rezort zdravotníctva

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Pracovníci RÚVZ Čas potrebný na poskytovanie poradenstva a prípravu na online poradenstvo Online priestor, technické vybavenie (PC, internet a pod.)	Poskytovanie online a telefonického poradenstva v oblasti poradenstva fajčiarom a používateľom tabakových výrobkov	Osoby vo veku 15 rokov a viac	- Počet online stretnutí s poskytnutím online poradenstva - Počet klientov, ktorí po OP prišli do poradne	Znižovanie spotreby tabakových a súvisiacich výrobkov do roku 2030 v populácii zo súčasných 18,5% (údaje z r. 2019) na 16,5%. Toto číslo však môže byť ešte nižšie v súvislosti s prijatím Európskeho plánu na boj proti rakovine, ktorý Slovenská republika podporila v r. 2021. Cieľom je postupné znižovanie počtu užívateľov tabakových a súvisiacich výrobkov a priblíženie sa k vytvoreniu generácie bez tabaku, kde do r. 2040 bude užívať tabak menej ako 5% obyvateľstva EÚ v porovnaní s 25% v súčasnosti	- Zníženie chorobnosti na CHOC HP z 2,7% do r. 2030 na 2,2% - Zníženie chorobnosti na malobunkový karcinóm pľúc

Pracovníci RÚVZ (oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu) Mestská polícia (preventisti) 1,5 hod. aktivita Zdravotno-výchovné materiály, videofilm	Tematické prednášky k postojom pri užívaní tabakových a súvisiacich výrobkov, podpora vlastnej zodpovednosti pri rozhodovaní sa užívať návykovú látku	8. roč. ZŠ	1. Počet prednášok v regióne 2. Počet zúčastnených žiakov	Zvýšenie vedomostí o škodlivosti fajčenia a iných alternatívnych náhrad	Zníženie spotreby tabakových a súvisiacich výrobkov u 13 – 15 ročnej populácie
Mediálny odbor ÚVZ SR, Online priestor – PC, internet, sociálne siete	Vytvorenie videí a krátkych šotov zameraných na prevenciu užívania tabakových a súvisiacich výrobkov	Osoby vo veku 13 – 20 rokov	1. Počet uverejnených príspevkov za určité obdobie 2. Počet zdieľaní na sociálnych sieťach 3. Počet videní na sociálnych sieťach	Zvýšenie informovanosti o rizikách fajčenia a užívania tabakových a súvisiacich výrobkov	Zníženie užívania tabakových a súvisiacich výrobkov u 13 – 20 ročnej populácie
Pracovníci RÚVZ; mediálny odbor ÚVZ SR, Online priestor – PC, internet, sociálne siete	Svetový deň bez tabaku Deň otvorených dverí POF na RÚVZ s poskytnutím poradenstva pre záujemcov	Osoby vo veku 18 a viac	1. Počet videní na sociálnych sieťach 2. Počet zdieľaní 3. Počet zúčastnených za daný deň	Zvyšovanie informovanosti o škodlivosti užívania tabakových a súvisiacich výrobkov Zvyšovanie povedomia o POF	Zvyšovanie počtu klientov v POF

Financie, odborníci z oblasti marketingu, reklamnej a mediálnej tvorby, pracovníci RÚVZ, čas na prípravu	Vytvorenie a použitie propagačných videí, reklamných spotov na podporu nefajčenia pre online priestor (soc. siete)	Dospelá populácia– obe pohlavia – územie regiónu - všetky RÚVZ v SR	1. Počet vytvorených videí, reklamných spotov, 2. Počet sledovateľov a počet stiahnutí	Znižovanie prevalencie užívania tabakových a súvisiacich výrobkov, zvyšovanie zdravotného uvedomenia a gramotnosti	Zníženie chorobnosti na KVCH zo 17,3% na 15%, a onkologické ochorenia pľúc spôsobené užívaním tabaku zo 14% na 10% (Eurostat, 2018)
--	--	---	---	--	---

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie v spolupráci s ambasádorkou projektu „Na vekú záležitosť“ Čas potrebný na vykonanie kontrol a ďalších úkonov s nimi spojenými	Kontrolná akcia v zmysle zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	Osoby mladšie ako 18 rokov	1. Vykonané kontroly 2. Spísanie inšpekčných záznamov z kontrol 3. V prípade zistených nedostatkov budú uložené záväzné pokyny na ich odstránenie 4. Výsledky z kontrolnej akcie	Pôsobenie kontrol na obchodníkov za účelom dodržiavania zákazu predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov a eliminácie jeho porušovania	1. Zistený počet porušení zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov 2. Výsledky z kontrolnej akcie budú zverejnené na webovej stránke Slovenskej obchodnej inšpekcie 3. Výsledky budú zverejnené aj na tlačovej konferencii zorganizovanej ambasádorkou projektu „Na vekú záležitosť“

Poznámka MH SR: Predpokladaný počet kontrol, ktorý SOI plánuje v rámci kontrolnej akcie, nie je možné z objektívnych dôvodov dopredu presne stanoviť. Avšak vychádzajúc z výsledkov kontrol z predchádzajúcich rokov je tento požadovaný ukazovateľ nastavený na 100 kontrol. SOI sa pri kontrole zameria len na predaj tabakových výrobkov, ktoré sú striktné definované príslušným zákonom.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Pracovníci ÚVHR MDV SR. Čas potrebný na poskytovanie poradenstva. Materiálne a technické vybavenie (Smokerlyzer, dotazníky, PC, internet a pod.)	Monitoring prevalence fajčiarov, záujmu o odvykanie od fajčenia, poskytovanie poradenstva v oblasti odvykania od fajčenia a možnosti alternatívnych výrobkov s obsahom nikotínu, Výchova k nefajčeniu pomocou poradenstva v oblasti zdravého životného štýlu a zdravej výživy	Zamestnanci v rezorte MDV SR - dospelá populácia	- Počet zamestnancov majúcich záujem odvyknúť si od fajčenia a zníženie počtu fajčiarov. - Získanie informácií o alternatívnych riešeniach fajčenia (prijímania nikotínu do tela) a postupného odvykania od fajčenia	- Znižovanie spotreby tabakových a súvisiacich výrobkov o 40% do roku 2030. - Zlepšovanie zdravotného stavu zamestnancov v rezorte MDV SR. - Skvalitnenie života zamestnancov	- Zníženie chorobnosti na CHOCHP - Zníženie chorobnosti na malobunkový karcinóm pľúc - Zníženie výskytu civilizačných ochorení, najmä KVS systému. Zvyšovanie úrovne vedomostí zamestnancov a vybraných organizácií

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Zamestnanci NOC z oddelenia vzdelávania, výskumu a štatistiky v rámci svojej pracovnej náplne (3 zamestnanci, podľa typu aktivity) a externí spolupracovníci (lektori) Aktivity financované v rámci disponibilných zdrojov organizácie (najmä kontrakt s MK SR)	Realizácia vzdelávacích aktivít v oblasti sociálnej prevencie v rámci činnosti NOC (napr. odborného seminára „Prevencia vybraných sociálno-patologických javov“, či iných vzdelávacích, prezenčných i online aktivít) reflektujúcich problematiku užívania tabaku a prevencie fajčenia tabakových a súvisiacich výrobkov	Pri odbornom seminári primárne publikum: najmä pracovníci z oblasti kultúry (pracovníci kultúrno-osvetových zariadení, mestských kultúrnych centier a iných kultúrnych zariadení), ale aj pracovníci zo sociálnej sféry a pomáhajúcich profesií (napr. pracovníci CPPPP poradní a rôznych krízových centier) a sekundárne publikum: mládež, žiaci stredných a vysokých škôl, seniori, široká verejnosť, znevýhodnené skupiny (pri	1. počet realizovaných vzdelávacích aktivít 2. počet príspevkov v rámci vzdelávacích aktivít reflektujúcich predmetnú problematiku 3. počet účastníkov	1. zvýšenie povedomia o zdravom životnom štýle, rizikových a protektívnych faktoroch zdravia 2. zvýšenie zdravotnej gramotnosti, 3. zvýšenie znalostí v oblasti zdravého životného štýlu	

		primárnom publiku je možné identifikovať pohlavie, vek a vzdelanie). Pri vzdelávacích aktivitách pre mládež: primárne publikum mládež, najmä žiaci stredných škôl			
Zamestnanci NOC z oddelenia vzdelávania, výskumu a štatistiky v rámci svojej pracovnej náplne (3 zamestnanci) a externí spolupracovníci (autori článkov) Aktivity financované v rámci disponibilných zdrojov organizácie (najmä kontrakt s MK SR)	V rámci vydávania odborného časopisu „Sociálna prevencia“ reflektovať problematiku užívania tabaku a prevencie fajčenia tabakových a súvisiacich výrobkov	Odborná i laická verejnosť (v rámci týchto aktivít nie je možné identifikovať relevantné demografické ukazovatele – aktivita je voľne prístupná širokej verejnosti, nie je možné indikátory sledovať)	1. počet vydaných čísel odborného časopisu Sociálna prevencia a náklad čísla 2. počet článkov reflektujúcich danú problematiku	1. zvýšenie povedomia o zdravom životnom štýle, o protektívnych faktoroch zdravia 2. eliminácia rizikových faktorov zdravia 3. zvýšenie zdravotnej gramotnosti, 4. zvýšenie znalostí v oblasti zdravého životného štýlu	

Poznámka MK SR: Výsledky nie je možné kvantifikovať. MK SR nemá nastavený systém na meranie vplyvov kultúrno-osvetových podujatí v oblasti primárnej nešpecifickkej prevencie. Kvantifikovať je možné iba výstupy.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Zamestnanci ŠVPS SR	Pravidelná kontrola orgánmi ŠVPS SR nad dodržiavaním požiadaviek uvádzania varovných označení na spotrebiteľskom balení tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov so zámerom dodržania zákazu klamlivej reklamy	Obchodník, výrobca, distribútor a predajne – kontrola vykonávaná na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie vrátane predaja tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov na diaľku	1. Záznam o úradnej kontrole, správne konanie, 2. Percentuálne vyjadrenie porušenosti – vyjadrenie koľko percent vzoriek bolo nezhodných z celkového počtu vzoriek kontrolovaných tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov	Eliminovanie zdravotne závadných a škodlivých nepovolených zložiek tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a ich umiestňovanie na trh	Minimalizovanie rizika zdravotnej neškodnosti tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov, ktoré sú umiestňované na trh konečnému spotrebiteľovi
Zamestnanci ŠVPS SR	Pravidelná kontrola orgánmi ŠVPS SR nad dodržiavaním požiadaviek obsahu škodlivých látok (decht, nikotín, oxid uhoľnatý) a overovanie správnosti deklarovaných údajov v akreditovaných skúšobných	Obchodník, výrobca, distribútor a predajne – kontrola vykonávaná na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie	1. Záznam o úradnej kontrole, správne konanie, 2. Percentuálne vyjadrenie výsledkov nezhodných vzoriek z analýzy celkového počtu odobratých vzoriek tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov	Eliminovanie zdravotne závadných a škodlivých nepovolených zložiek tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a ich	Minimalizovanie rizika zdravotnej neškodnosti tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov, ktoré sú umiestňované na trh konečnému spotrebiteľovi

	laboratóriách vykonávané rozborom a odbornou expertízou so zameraním na obsah škodlivých látok nachádzajúcich sa v tabakových výrobkoch a súvisiacich výrobkoch	vrátane predaja tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov na diaľku		umiestňovanie na trh	
Zamestnanci ŠVPS SR	Pravidelná kontrola orgánmi ŠVPS SR nad dodržiavaním požiadaviek na kvalitu, zdravotnú bezpečnosť, výrobu, skladovanie a prepravu tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov	Obchodník, výrobca, distribútor a predajne – kontrola vykonávaná na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie vrátane predaja tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov na diaľku	1. Záznam o úradnej kontrole, správne konanie, 2. Percentuálne vyjadrenie výsledkov nezhodných vzoriek z analýzy celkového počtu odobratých vzoriek tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov	Eliminovanie zdravotne závadných a škodlivých nepovolených zložiek tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a ich umiestňovanie na trh	Minimalizovanie rizika zdravotnej neškodnosti tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov, ktoré sú umiestňované na trh konečnému spotrebiteľovi

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Pracovníci odboru zdravotníctva a centra vzdelávania a psychológie Sekcie personálnych a sociálnych činností MV SR. Čas na vykonanie aktivít, prostriedky na dopravu. PC zostavy	Výchovné aktivity na školách MV. Priebežné pôsobenie pracovníkov rezortu pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Sledovanie počtu fajčiarov a užívateľov súvisiacich alternatívnych produktov medzi študentmi.	Osoby nad 18 rokov	Počet aktivít a účastníkov	Aktuálna situácia v počte fajčiarov a užívateľov súvisiacich alternatívnych produktov medzi študentmi je 35 %	Zníženie počtu fajčiarov v rezorte na 30%

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Zahrnutie aktivity do procesov environmentálnej výchovy a vzdelávania nevyžaduje iné ako používané vybavenie a nevyžaduje ani doplnkové finančné prostriedky na realizáciu tejto aktivity	V rámci procesov environmentálnej výchovy a vzdelávania prispieť k zníženiu výskytu nedopalkov a ohorkov cigariet v životnom prostredí (v intravilánoch a extravilánoch obcí) a upozorňovať na ich relatívne vysoký čas rozložiteľnosti v prírode	Všetci obyvatelia bez rozdielu veku	Počet aktivít realizovaných v rámci environmentálnej výchovy a vzdelávania	Zníženie výskytu nedopalkov a ohorkov cigariet v životnom prostredí. Ochrana prírody spojená s výskytom týchto odpadov v životnom prostredí	Kvalitnejšie životné prostredie v intravilánoch a extravilánoch obcí

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Vstupy	Aktivity	Cieľová skupina	Výstupy	Výsledky	
				Dopady	Výsledky
Pracovníci ÚVZ SR a MŠVVŠ SR – príprava zadania Potrebné vyčleniť finančné zdroje	Kreatívna kampaň: Na školách (print, online) V priestoroch športových zväzov a športovísk (print, online)	Deti a mládež od 13 do 18 rokov	1. Informačná kampaň na 500 školách; 2. Informačná kampaň v športových kluboch a na športoviskách	Rozširovanie vedomostí u detí a mládeže o dopade závislostí	Klesajúci trend vo fajčení/používaní tabakových a netabakových nikotínových výrobkov
Pracovníci ÚVZ SR a MŠVVŠ SR – príprava otázok Potrebné vyčleniť finančné zdroje	Prieskum na reprezentatívnej vzorky detí a mládeže od 13 do 18 rokov. Ideálne vykonaný nezávislými osobami	Deti a mládež od 13 do 18 rokov	1. Dotazník pripravený na prieskum s možnosťou opakovaného využitia 2. Konkrétne návrhy na legislatívne opatrenia	1. Možnosť sledovania trendov a ich zmien pri prijímaní legislatívnych opatrení. 2. Cílené zmeny v legislatíve postavené na dátach	Cílené legislatívne návrhy

Zoznam tabuliek

T1 : Užívanie tabakových a iných výrobkov podľa Eurobarometra. Rok prieskumu: 2020

Zoznam grafov

G1: Počet fajčiarov a nefajčiarov na Slovensku, Zdroj: Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR, r. 2019

G2: Počet fajčiarov podľa pohlavia. Zdroj: Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR, r. 2019

G3: Veková štruktúra a % užívateľov podľa druhu TV. Zdroj: Eurobarometer. Rok prieskumu: 2020

G4: Žiaci, ktorí mali počas života skúsenosť s fajčením. Zdroj: HBSC 2018

G5: Užívanie TV a iných výrobkov u adolescentov vo veku 13-15 z prieskumu GYTS, uskutočneného v r. 2016

Zoznam použitých skratiek

CDC	Centers for Disease Control and Prevention
CPPPP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
EÚ	Európska únia
GYTS	Global Youth Tobacco Survey
HBSC	Health Behaviour in School Aged Children
CHOCHP	Chronická obštrukčná choroba pľúc
KVCH	Kardiovaskulárne choroby
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NOC	Národné osvetové centrum
OP	Online poradenstvo
POF	Poradňa odvykania od fajčenia
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SOI	Slovenská obchodná inšpekcia
ŠVPS	Štátna veterinárna a potravinová správa
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
TV	Tabakové výrobky
ÚVHR MDV SR	Útvar vedúceho hygienika rezortu Ministerstva dopravy a výstavby SR
WHO	World Health Organization (Svetová zdravotníctva organizácia)